

Teória súvislostí pri tvorbe proticyklického kapitálového vankúša

Theory of conjunctions in creating a Countercyclical capital buffer

Igor DVORNICKÝ

Abstrakt

V príspevku rozpracovávame oblasť regulatívneho opatrenia nazývaného proticyklický kapitálový vankúš. V súčasnosti sa predmetnej oblasti venuje významná pozornosť predovšetkým zo strany regulácie. V postupnosti cez jednotlivé kapitoly, v ktorých spočíva a od ktorých sa dané opatrenie odvíja, sa dostávame až k jeho samotnej problematike. Považujeme za potrebné spomenúť Bazilejskú dohodu III, v rámci ktorej opatrenie vzniklo, Národnú banku Slovenska a politiku obozretnosti na makroúrovni, ako jeho uplatňovateľa - v rámci sekundárnej finančnej činnosti. Poukazujeme na príčiny vzniku regulatívneho opatrenia v dôsledku globálnej krízy a jeho zámeru stability v sektore komerčného bankovníctva a stability finančného systému ako celku.

Kľúčové slová

Kontrolná činnosť. Regulácia. Finančná stabilita. Hypotekárny rozmach. Proticyklický kapitálový vankúš.

Abstract

In the contribution, we are working on the area of a regulatory measure called a countercyclical capital pillow. At present, the area under consideration is particularly concerned with regulation. In the sequence through the individual chapters in which it resides and from which the measure is developed, we come to its own problem. We consider it necessary to mention the Basel III agreement, in which the measure was created, the National Bank of Slovakia and the prudence policy at the macro level, as its applicant - as part of the secondary financial activity. We point out the reasons for the emergence of a regulatory measure due to the global crisis and its intention to stabilize in the commercial banking sector and the stability of the financial system as a whole.

Key words

Control activity. Control. Financial stability. Mortgage boom. Countercyclical capital pillow.

JEL Classification

G28, G2

Úvod

Na úrovni diskusií ekonómov na celosvetovej, ale i domácej pôde môžeme často počuť, že dnešná spoločnosť sa mení a pretvára. Na sledovanie dát samozrejme používajú ďalej množstvo makroekonomických, mikroekonomických údajov a ďalších nástrojov, avšak myslí sa tým aj zmena mnohých postojov a doposiaľ zaužívaných prístupov obyvateľstva. Národ svojim príjmom a dopytom tvorí kúpyschopnosť obyvateľstva štátu. Od času vypuknutia svetovej hospodárskej krízy, takpovediac zmizli peniaze z mnohých sektorov. Podniky začali šetriť a šetrili samozrejme i na mzdách a pracovných miestach. Toto šetrenie sa logicky prenieslo i do záujmu obyvateľstva, ktoré výrazne znížilo svoj apetít pre nákupy, či investície, čo sa prejavilo na ekonomike. Medzičasom sa vraví o konci hospodárskej krízy, HDP Slovenska stabilne rastie s dobrými vyhliadkami do nastávajúceho obdobia, nezamestnanosť sa znížila na úrovne z roku 2008. Návyky ľudí a korporácii z času krízy, až prehnane držať peniaze mimo obehu, však zostali. Dokumentuje to i ukazovateľ rast mzdy, ktorý na Slovensku nie len nerastie, zodpovedajúco k spomínaným katalyzátorom ekonomiky, ale je na chvoste Európskej únie.

Dlhodobo nízke úrokové sadzby, spomenutá asociácia obavy s investíciou a snaha rozhýbať trh a legislatívne zmeny, ktorým sa budeme v príspevku venovať, spôsobili podnet bánk pre bezprecedentné zníženie úrokov na úveroch pre bývanie a veľkú dostupnosť úverov, čo zafungovalo a naštartovalo enormný záujem o nehnuteľnosti. I v dôsledku toho ceny nehnuteľnosti stúpili, na lacné úvery si siahli i tí, ktorým predtým nevychádzali, pri refinancovaní ľudia volili navýšenia do 100% hodnoty nehnuteľnosti. Všetky tieto aspekty, spolu s vyššie spomenutými hrozbami sa môžu podpísať na budúcich problémoch so schopnosťou obyvateľstva riadne a včas splácať úver, čo je hrozba pre destabilizáciu finančného systému ako celku.

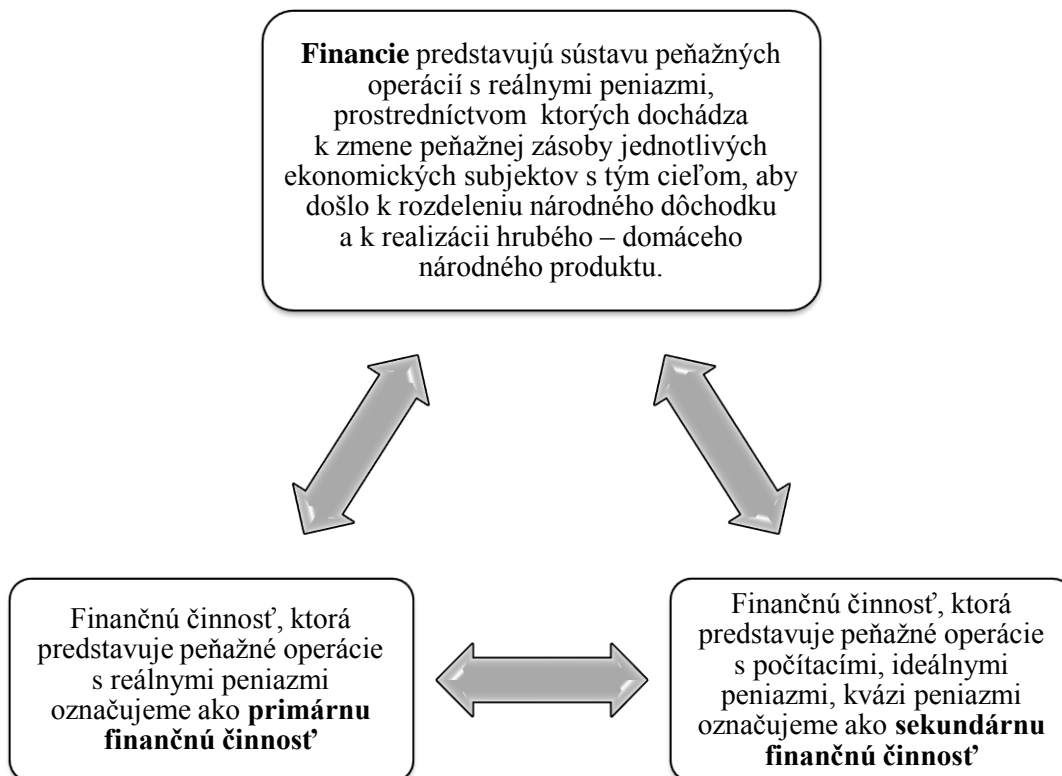
Národná banka Slovenska ako regulátor nad dohľadom a garant stability finančného systému, preto pri tvorbe rezerv, spojených so zvýšením likvidity pre komerčné banky, ako

prvá v eurozóne spomedzi centrálnych bánk schválila zvýšenie miery proticyklického kapitálového vankúša z nulovej hodnoty.

Práca sprostredkováva čitateľovi komplexný pohľad nie len na samotné regulatívne opatrenie, ale pomáha pochopiť príčiny jeho vzniku a jeho logické súvislosti. Zámerom práce bolo zároveň dotknúť sa témy, ktorá v najbližších rokoch bude zohrávať významnú úlohu v spoločnosti.

Sekundárna finančná činnosť ako cesta k stabilite finančného systému

Rozhodujúcou súčasťou subjektívnej stránky financií je sekundárna finančná činnosť. Subjektívnu stránku financií chápeme ako cieľavedomú organizovanú činnosť ľudí v procesoch zmeny peňažnej zásoby, ktorou sa vytvárajú podmienky na úspešný priebeh primárnej finančnej činnosti. Vzniká predovšetkým na základe potreby prognóz, projektov, analýz, plánovania, evidencie primárnej finančnej činnosti. Patrí sem i finančná kontrola. Finančnou kontrolou, ako súčasťou sekundárnej finančnej činnosti sledujeme dodržiavanie finančnej disciplíny.¹

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa BELIČKOVÁ, K. (2016).

¹BELIČKOVÁ, K. In BALÁŽI, P. a kol.: *Historiografia financií na území Slovenska*. Praha : Wolters Kluwer, 2016. s. 45.

Finančná politika

Veľmi významnú súčasť subjektívnej stránky financií predstavuje finančná politika, finančná veda, finančné právo a finančná sústava.

Finančná politika je súčasť hospodárskej politiky štátu realizovaná využívaním finančných nástrojov a kategórií. Uskutočňuje sa politickými, ekonomickými, administratívnymi a právnymi nástrojmi zasahujúcimi do organizmu vnútroštátnej ekonomiky i do vzťahov k zahraničným ekonomickým subjektom.

Finančnú politiku tvorí:

1. Rozpočtová politika
2. Banková politika
3. Monetárna politika
4. Daňová politika
5. Devízová politika

Jej cieľom je zabezpečiť optimálny, bezporuchový chod národného hospodárstva prostredníctvom optimálneho fungovania finančného trhu.²

Realizuje sa prostredníctvom finančných orgánov a inštitúcií. Sú to právnické osoby organizujúce, vykonávajúce a kontrolujúce finančnú činnosť štátu, verejnoprávnych subjektov, obyvateľstva a ich pôsobenie vo finančno-právnych vzťahoch. Tieto finančné orgány vytvárajú finančnú sústavu, ktorej rozsah a obsah upravujú finančno-právne a iné právne normy.³

Centrálne banky ako nositelia menovej politiky

V rámci systému riadenia spoločnosti zohráva jednu z kľúčových úloh aj centrálné bankovníctvo. Centrálne banky v rámci právneho postavenia vystupujú pri určitých aktivitách ako orgány verejnej správy, pri iných aktivitách, ako napríklad nadobúdanie a správa vlastného majetku, majú postavenie podnikateľa. Menové authority vždy vystupovali ako sofistikované, verejnosťou uznávané inštitúcie. Z hľadiska plnených cieľov, ako aj im zverených funkcií sú popri vláde danej krajiny najdôležitejším subjektom v krajine. V rámci eurozóny má kľúčové postavenie Európsky systém centrálnych bánk (Eurosystém).⁴

---

² SVOBODA, J. a kol. 2000. Slovník slovenského práva. In BALÁŽI a kol. 2016. s. 47.

³ SVOBODA, J. a kol. 2000. Slovník slovenského práva. In BALÁŽI a kol. 2016. s. 47.

⁴ SIVÁK, R. a kol.: *Financie*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2015. s. 249.

V rámci Eurosystemu (ESCB) vystupuje ako hlavný stratég Európska centrálna banka (ECB).

V eurozóne sú potom národné centrálny banky vykonávateľmi jednotnej menovej politiky, ktorú formuje ECB. Prvoradým cieľom Eurosystemu je dosiahnuť a udržiavať cenovú stabilitu.⁵

Hospodárska recesia formou globálnej finančnej krízy

„Svetová finančná kríza v rokoch 2007-2009 ukázala, že ekonomický rast krajín nie je samozrejmosťou a po dlhom období expanzie môže dôjsť aj k ekonomickým prepacom veľkých rozmerov. Do popredia sledovania svetových ekonómov sa tak opäť dostáva hospodársky cyklus, aj keď mnohí ekonómovia považovali jeho sledovanie za zbytočné odvolávajú sa na tvrdenie, že vo svete vyspelých ekonomík, v ktorom žijeme, je nepravdepodobný vznik globálnych kríz, či ekonomických prepádov na úrovni tridsiatych rokov 20. storočia. Z nedávneho vývoja v ekonomikách mnohých vyspelých štátov však vidíme, že opak je pravdou. Svetová finančná kríza sa prejavila nie len vo finančnom sektore, ale transformovala sa do podoby krízy.“⁶

Finančná kríza, ktorá sa prejavovala v európskom finančnom sektore najmä v rokoch 2008 a 2009, odhalila nedostatky v oblasti bankového podnikania. V zásade existujú tri hlavné dôvody tejto nepriaznivej situácie: 1. viaceré banky nedisponovali dostatočným množstvom kapitálu, 2. niektoré banky z dôvodu dodržania podmienok kapitálovej primeranosti umelo navrhovali svoje bilancie voči kapitálu (pákový pomer) využívaním podsúvahových nástrojov, 3. banky mali často viazané krátkodobé zdroje v dlhodobých aktívach, čo spôsobovalo ich nízku likviditu na trhu. (Kohútiková) Preto bolo potrebné rámec bazilejských dohôd upraviť. Vedúci predstavitelia skupiny G20 schválili na samite v Soule (11. a 12. novembra 2010) rámec Bazilej III a politický rámec Rady pre finančnú stabilitu (FSB) na obmedzenie morálneho hazardu systémovo dôležitých finančných inštitúcií vrátane pracovných postupov a lehôt stanovených v správe predloženej na samite. Rámec stanovuje požiadavku na vyšší a kvalitnejší kapitál, podmienky na lepšie pokrytie rizík.⁷

Gourinchas vo working paper zameranom na globálne nerovnováhy a globálnej likvidity, na základe štúdií, prideluje veľký význam likvidite alebo likvidnosti, teda schopnosti plniť

---

⁵ SIVÁK, R. a kol.: *Financie*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2015. s. 260.

⁶ DUGASOVÁ, FRENDÁKOVÁ, 2011. Hospodársky cyklus Slovenska s dôrazom na trh práce. s. 90. Dostupné online na http://www3.ekf.tuke.sk/mladivedci2011/herlany_zbornik2011/dugasova_barbora.pdf

⁷ BIATEC, 2013. *Bazilejské dohody o kapitáli a kapitálová primeranosť bánk v SR*. Košice. Ročník 21, 7/2013.

(pohotovo) platobné záväzky. Cez tento ukazovateľ vieme určiť, ako je daná krajina zraniteľná. I keď dostatočná likvidita nemusí znamenať odvrátenie krízy, je potrebným ozdravovacím receptom, vyzýva preto i k tvorbe úspor.⁸

Hypotekárny boom na území SR

Zmeny, ktoré sa odohrali na našom území na konci prvého kvartálu 2016 na finančnom trhu v oblasti poskytovania úverov domácnostiam na nehnuteľnosti, sú historicky bezprecedentné. Regulácia podmienok odplaty klienta za predčasné splatenie úveru a politika VÚB banky, naštartovala obrovský konkurenčný boj bankových domov v oblasti poskytovania hypotekárnych obchodov, po ktorých nastal ohromný dopyt na strane obyvateľstva. VÚB banka, v tom čase podľa trhového podielu v oblasti úverov, ale i počtu klientov, ako druhá najväčšia banka na našom území, prišla s nečakanou ponukou úrokovej sadzby pre poskytnutie hypotéky od 1,49% p.a. pre všetkých žiadateľov. V kombinácii s novými, pre klienta výhodnými legislatívnymi podmienkami odplaty za predčasné splatenie splácaných úverov, rozpútala obdobie nazývané aj úroková vojna, či hypotekárny boom. Toto obdobie trvá od marca 2016 do dnes a spôsobilo obrovský nápor na banky, ktoré na to v mnohých oblastiach neboli pripravené.⁹ K nárastu dopytu po úverov prispeli i ďalšie faktory ako priaznivý makroekonomický vývoj, zvyšovanie disponibilného príjmu domácností, zvyšovanie tržieb podnikov, pozitívny sentiment v ekonomike ako aj výhľad ďalšieho stabilného vývoja ekonomiky, pretrvávajúce nízke úrovne úrokových sadzieb, silná konkurencia na slovenskom bankovom trhu, ako aj akcelerujúci trh nehnuteľností. To sú všetko faktory pôsobiace na zvýšený dopyt súkromného sektora po úveroch. (Makúch, 2017).

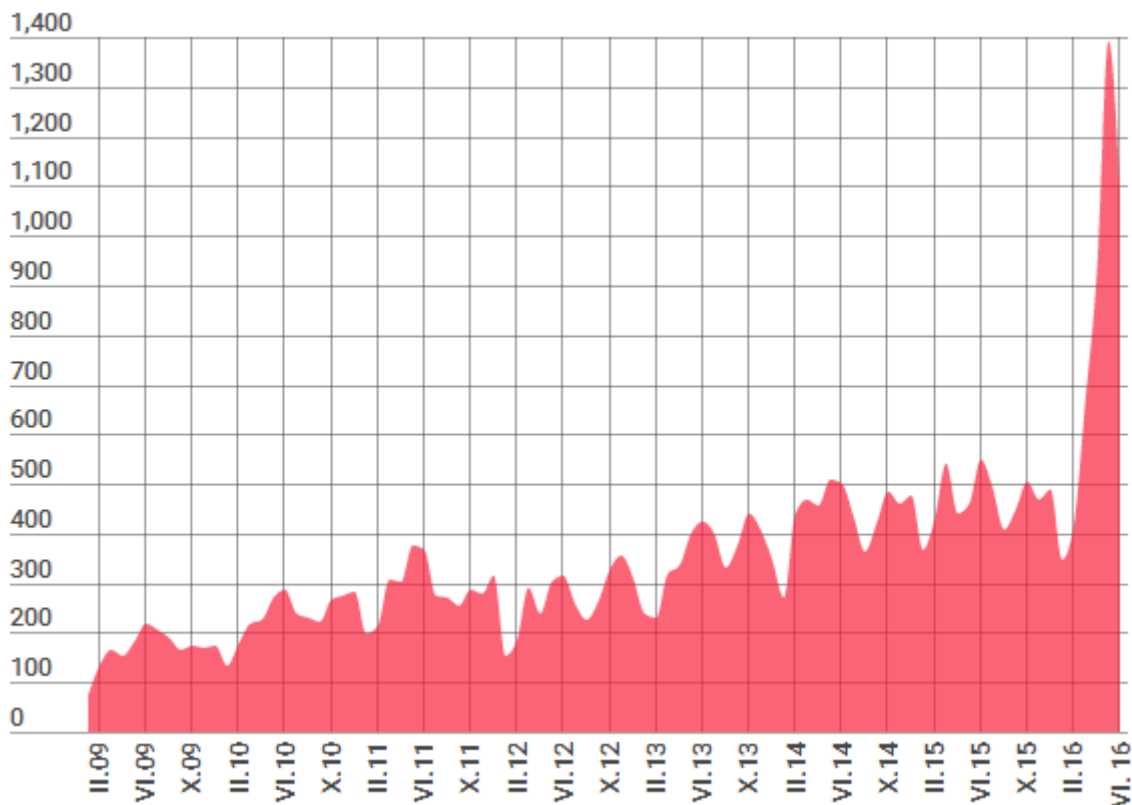
---

⁸ GOURINCHAS, P. 2012 : Global Imbalances and Global Liquidity. NBER Working Paper 18315

⁹ Poznámka autora na základe pracovných skúseností v bankovníctve

Dopad na nárast úverov

objem poskytnutých úverov v mil. eur

Zdroj: Trend In NBS

Hoci to bolo len jedno spresňujúce číslo v novele zákona o úveroch na bývanie, zásadne zmenilo podmienky na trhu. Nová legislatíva pôvodne implementovala európsku hyposmernicu, a to vrátane účtovania oprávnených nákladov.

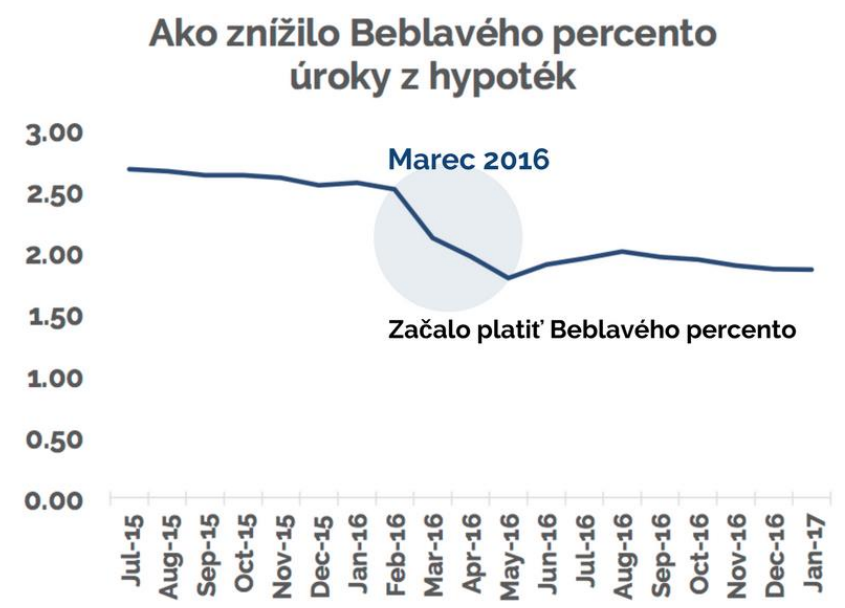
Doslova na poslednú chvíľu sa zástupcovia bánk dozvedeli, že poplatok za predčasné splatenie úverov na bývanie nebude ohraničený „skutočnými nákladmi priamo súvisiacimi so žiadosťou o predčasné splatenie“, ale, že „zároveň nesmie byť vyšší ako jedno percento“. Čo odporuje predchádzajúcej vete a dnes je jasné, že pri dlhších fixáciách môžu byť banky pri predčasnom splatení v strate.

Objektívne treba uznať, že banky nesú svoj diel zodpovednosti. Doteraz si, až na výnimky, za predčasné splatenie pýtali poplatok vo výške štyroch až piatich percent. A to aj pár týždňov pred refixáciou. Výsledkom mohli byť kuriózne situácie.

Napríklad klient s úrokovou sadzbou tri percentá mal do konca fixácie pol roka a 50-tisícový úver by tak preplatil na úrokoch o 750 eur. Ak by sa však rozhodol dlžnú sumu splatiť okamžite, nevyhne sa pokute až dvetisíc eur, čo je bežná štvorpercentná sankcia. Práve takéto absurdnosti sú argumentmi za ohraničenie poplatku.¹⁰

Nič to však nemení na tom, že tak ako pri každej legislatíve, aj pri tej, ktorá je mierená za dobrým spotrebiteľom, by nemali v parlamente veľké zmeny prichádzať na poslednú chvíľu. Ak by prešiel návrh riadnym konaním a pripomienkovaním, na riziká mohla NBS upozorniť skôr a mohli sa obmedziť. I keby bol výsledkom napríklad vzorec na výpočet férovej odplaty pri predčasnom splatení, klient by bol víťazom.

Novinka, ktorú do zákona o úveroch na bývanie dostal v roku 2016 v parlamente poslanec Miroslav Beblavý, výrazne posilňuje zmeny, ktoré bankám v posledných rokoch prinášajú nízke úroky. Tie im spôsobujú výpadky úrokových príjmov, ktoré pre Beblavého percento (ako sa hovorovo prijatý návrh nazýva) budú ešte väčšie. Preto budú hľadať záplaty na diery v príjmoch.

Zdroj: Beblavy.sk

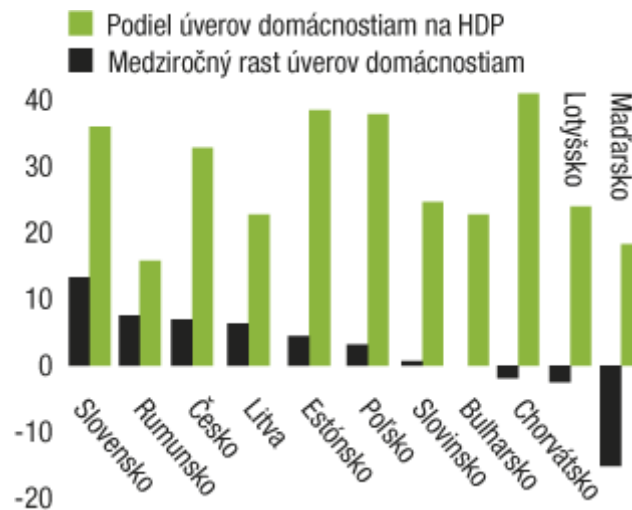
Keďže búrka refinancovania, ktorú znížené sankcie za predčasné splatenie rozpútali, prehĺbi tlak na úrokové marže bánk, podľa Národnej banky Slovenska (NBS) to celé nakoniec „môže viesť k vytvoreniu určitých rizík pre finančnú stabilitu bankového sektora“. Banky budú viac motivované poskytovať úvery na bývanie s čo najkratšou fixáciou úrokovej sadzby.

¹⁰ TREND špeciál Financovanie bývania.2016. Dostupné online na <https://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-2016/cislo-14/vub-si-poradila-s-beblaveho-percentom.html>

Klient tak nemusí byť víťazom – negatívny vplyv prípadného nárastu úrokových sadzieb v budúcnosti pocíti silnejšie. A s ním aj banky.¹¹

Zadlženosť domácností v krajinách strednej a východnej Európy
(%, december 2015 – február 2016)

Zdroj: Eurostat, ECB

Stabilita systému pomocou politiky obozretnosti na makroúrovni a jej nástrojov

Jednou z odpovedí na globálnu finančnú krízu bol aj vznik politiky obozretnosti na makroúrovni. Na rozdiel od dovtedajšieho chápania dohľadu zameraného na stabilitu jednotlivých finančných inštitúcií, politika obozretnosti na makroúrovni sa zameriava na stabilitu finančného systému ako celku. Tento cieľ sa politika snaží dosiahnuť najmä:

- vytváraním dodatočných rezerv na krytie rizík v dobrých časoch, ktoré sa použijú v čase krízy na pokrytie strát, čím sa zmierni jej dopad,
- zmierňovaním rizík plynúcich z nadmerného rastu úverov a časového nesúladu aktív a pasív
- znižovaním morálneho hazardu, najmä zo systémovo významných inštitúcií¹²

Stabilita finančného systému je nevyhnutným predpokladom fungovania ekonomiky. Ide o široký koncept od bezpečnosti bankových vkladov a iných podobných produktov až po plynulé fungovanie trhu úverov postavené na zodpovednom prístupe finančných inštitúcií a ich klientov. Cieľom politiky obozretnosti na makroúrovni je prispievať

¹¹ KLÁSEKOVÁ M., 2016. TREND 23/2016

¹² NBS, 2017. Dohľad nad finančným trhom. Dostupné online na <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/politika-obozretnosti-na-makrourovni2>

k finančnej stabilite najmä budovaním vyššej odolnosti finančného sektora v dobrých časoch, keď sa riziká spravidla ešte len formujú. Jej cieľom môže byť aj predchádzanie kumulácii systémových rizík, čo následne zmierňuje zraniteľnosť ekonomiky v čase krízy. Politiku obozretnosti na makroúrovni vykonáva predovšetkým Národná banka Slovenska, formálne jej táto povinnosť vyplýva zo zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom. Národná banka Slovenska môže pri výkone politiky obozretnosti na makroúrovni použiť viaceré nástroje (od zmiernenia špecifického rizika až po plošné zvýšenie požiadavky na kapitál) ako aj formy ich použitia (od upozornenia na riziko až po zákonnú povinnosť). Dodatočné sprísňovanie nástrojov politiky obozretnosti na makroúrovni je aj v kompetencii Európskej centrálnej banky. Dôležitou časťou výkonu politiky obozretnosti na makroúrovni je pravidelné štvrťročné hodnotenie vývoja v oblasti finančnej stability, ktorého súčasťou je aj rozhodnutie Bankovej rady NBS o prípadnom použití jednotlivých nástrojov. Napĺňanie základného cieľa, teda udržiavanie finančnej stability, je hodnotené prostredníctvom sledovania piatich predbežných cieľov:

1. Zmiernenie a zabránenie nadmernému úverovému rastu a dlhovému financovaniu
2. Zmiernenie a zabránenie nadmernému nesúladu splatností a strate trhovej likvidity
3. Obmedzenie koncentrácie priamych a nepriamych expozícií
4. Obmedzenie systémového vplyvu nedostatočne zladených stimulov s cieľom znížiť morálny hazard
5. Zvýšenie odolnosti finančných infraštruktúr¹³

Proticyklický kapitálový vankúš

Proticyklický kapitálový vankúš je prudenciálnym nástrojom, ktorý sa zaviedol v dohode Bazilej III na odvrátenie účinkov hospodárskeho cyklu na úverovú činnosť bánk, označujeme ho tiež skratkou CCyB.

V čase prosperity, keď dochádza k vysokému úverovému rastu, sa na jeho základe od bánk vyžaduje, aby mali dodatočný kapitál, a v prípade, že sa hospodársky cyklus otočí a hospodárska činnosť spomalí alebo dokonca zaznamená pokles, sa tento vankúš môže

---

¹³ NBS, 2017. Makropolitika, štvrťročný komentár s. 3. Dostupné online na http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Dohlad/Makropolitika/WEB_Stvrtrrocny_komentar_2017_január.pdf

uvoľniť, čím sa banke umožní naďalej úverovať reálnu ekonomiku. Ak banka tento vankúš nezabezpečí, bude musieť obmedziť alebo zastaviť vyplácanie dividend alebo prémie.¹⁴

Aktuálna výška miery proticyklického kapitálového vankúša je 0%, od 1.februára 2018 sa zvýši na 0,5% k pomeru rizikového aktíva banky. Predmetné je ukotvené v rozhodnutí Národnej banky Slovenska č. 1/2017 zo dňa 31.1.2017.

O problematiku CCB sa zaujímajú i médiá, prostredníctvom ktorých je informovaná verejnosť. Dňa 8.4.2016 na rozhlasovej stanici Slovensko, odvysielal Rádiožurnál Slovenského rozhlasu s redaktormi a pozvanými hosťami. Pre autentickosť debaty a sprostredkovania myšlienky diskutujúcich, si dovoľujeme rozhovor sprostredkovať ich priamym prepisom.

Jaroslav Barborák, moderátor:

"Súčasný hypotekárny boom spôsobený historicky najnižšími úrokovými sadzbami, môže bankám spôsobiť problémy. Stačí, ak sa v budúcnosti zhorší ekonomická situácia a ľudia nebudú vládajú splácať svoje hypotéky. Národná banka preto prijala opatrenie. Od augusta 2017 bude musieť každá banka povinne tvoriť takzvaný kapitálový vankúš a to vo výške pol percenta vlastných zdrojov."

Kristína Juričková, redaktorka:

"Z krajín eurozóny prijalo kapitálový proticyklický vankúš zatiaľ iba Slovensko. Vo Švédsku a Nórsku ho banky už tvoria. V Českej republike vstúpi do platnosti v roku 2017. Pol percenta zo všetkého vlastného kapitálu má podľa Jany Kováčovej z Národnej banky Slovenska vytvoriť dostatočnú finančnú rezervu, ak by v budúcnosti klienti banky nemohli svoje hypotéky splácať."

Jana Kováčová, Národná banka Slovenska:

"Vytvorenie tejto kapitálovej rezervy priamo v bankách má slúžiť na absorbovanie strát z kreditného rizika v čase krízy." Kristína Juričková: "Ovplyvniť cenu hypoték by toto opatrenie podľa NBS nemalo. S tým súhlasí aj hovorkyňa Asociácie bánk Slovenska Zuzana Murcko."

---

¹⁴ EURÓPSKA RADA EURÓPSKEJ ÚNIE. 2015. Dostupné online na

<http://www.consilium.europa.eu/sk/policies/banking-union/single-rulebook/capital-requirements/>

Zuzana Murcko, hovorkyňa Asociácie bánk Slovenska: "Samotné zavedenie tohto kapitálového vankúša nemusí mať negatívny vplyv na trh úverov. Dôvodom je na jednej strane vysoká miera primeranosti vlastných zdrojov a na druhej strane účinnosť rozhodnutia regulátora od augusta 2017."

Kristína Juričková: "Ak však je alebo bude banka v strate, kapitálový vankúš nemusí tvoriť. Analytik portálu Finančná hitparáda Pavel Škriniar hovorí, že príprava na horšiu ekonomickú situáciu v čase hojnosti má zmysel. Na druhej strane banky už vytvárajú niekoľko rezervných vankúšov, či platia odvody do dvoch štátnych fondov."

Pavel Škriniar, analytik portálu Finančná hitparáda: "Niektoré opatrenia môžu byť až veľa. A to sa môže, samozrejme, negatívne prejavíť na poskytovaní úverov. Môže sa spomaliť ekonomický rast."

Kristína Juričková: "Kapitál, s ktorým nebudú môcť hýbať v tomto kapitálovom vankúši, preto budú musieť, podľa analytika, získať cez vyššie úroky či bankové poplatky."

Záver

Napriek tomu, že mnohé významné makroekonomické ukazovatele našej krajiny zaznamenali v uplynulom období dobré výsledky. Ku príkladu. Miera nezamestnanosti sa vrátila k jednociferej hodnote z pred 10 rokov, teda k obdobiu pred vznikom globálnej hospodárskej krízy, ktorá nás ovplyvňovala. Medziročný rast HDP uspokojivo rastie s dobrými predikciami na nasledujúce roky. Krajina získala niekoľko ďalších investorov, ako napríklad Jaguar Land Rover v Nitre, či MinebeaMitsumi v Košiciach. Obyvateľstvo si užívalo výhody klesajúcej až nulovej inflácie, ktorá opäť stúpa pre hospodárstvo na užitočné hodnoty. Pozitívne ukazovatele žiaľ nedopĺňa rast mzdy na Slovensku, ktorá je u nás iba na úrovni 29% európskeho priemeru. Medzi pozitívne ukazovatele patrí i úspora domácností, ktorá po zmenách na hypotekárnom trhu umožnila okamžitú úsporu, odľahčenie rodinného rozpočtu na nákladoch spojených s bývaním, či stimul množstva nových domácností, ktoré vďaka dostupnosti úverov vznikli. Na druhej strane je však varovanie, že práve domácnosti, sú ohrozenou skupinou, ktorá v prípade zdraženia úverov, môže mať v budúcnosti existenčné problémy. Preto i niektorí odborníci uvádzajú, že v skutočnosti sú z rapidného zníženia úrokových marží profitujúci finanční sprostredkovatelia, ktorých provízie sú stále nedostatočne regulované.

Na tomto princípe stavia i filozofia regulatívnych opatrení, konkrétne v práci podrobne rozoberanom, pre banky určenom proticyklickom kapitálovom vankúši. A síce základom tejto

filozofie je, v časoch, ktoré sa považujú za progresívne so signifikantom rastu, tvoriť rezervy, úspory a byť tak pripravený na časy recesie, či eliminovať možné riziká plnenia záväzkov. V prípade regulatívneho opatrenia, mať dostatok vlastnej likvidity v skupine bánk na prekonanie krízového obdobia.

Bankovníctvo sa významným spôsobom podieľa na hospodárstve štátu. Tvorí rast HDP, realizuje investičnú činnosť, pomáha financovať projekty od nadnárodných projektov, štátnych zákaziek, cez malé a stredné firmy až k rozvoju domácností, či jednotlivca. Vedie účty subjektom, zhromažďuje úspory, zabezpečuje platobný styk, tvorí dividendy a dôchodky, zamestnáva pracovnú silu. Dohľad nad bankovníctvom je preto veľmi dôležitý a jeho finančná stabilita je tiež záujmom, výsledkom a vizitkou práce národnej centrálnej banky.

V dnešnej komplikovanej a pre bankovníctvo novej dobe, kedy musia banky hľadať inovácie v tvorbe zisku, investovať do digitalizácie kanálov, kladieme veľký význam v činnosti politiky obozretnosti na makroúrovni, ktorý pomôže finančnému bankovému sektoru stavať na pevných základoch.

Použitá literatúra

BALÁŽI, P. a kol.: *Historiografia financií na území Slovenska*. Prvé vydanie. Praha : Wolters Kluwer, 2016. 272 s. ISBN 978-80-7552-484-3.

BIATEC, 2013. *Bazilejské dohody o kapitáli a kapitálová primeranosť bánk v SR*. Košice. Ročník 21, 7/2013.

DUGASOVÁ, FRENDÁKOVÁ, 2011. Hospodársky cyklus Slovenska s dôrazom na trh práce. s. 90. [online]. http://www3.ekf.tuke.sk/mladivedci2011/herlany_zbornik2011/dugasova_barbora.pdf

EURÓPSKA RADA EURÓPSKEJ ÚNIE. 2015. [online]. <http://www.consilium.europa.eu/sk/policies/banking-union/single-rulebook/capital-requirements/>

GOURINCHAS, P. 2012 : Global Imbalances and Global Liquidity. NBER Working Paper 18315

KLÁSEKOVÁ M., 2016. TREND 23/2016.

NBS, 2017. *Makropolitika, štvrtročný komentár s. 3*. [online]. http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Dohlad/Makropolitika/WEB_Stvrtrocny_komentar_2017_januar.pdf

NBS, 2017. *Dohľad nad finančným trhom*. [online]. <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/politika-obozretnosti-na-makrourovni2>

SIVÁK, R. a kol.: *Financie*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2015. 460 s. ISBN 978-80-8168-232-2.

SVOBODA, J. a kol. *Slovník slovenského práva*. Prvé novodobé vydanie. Bratislava : Poradca podnikateľa, 2000. 864 s. ISBN 80-88931-06-1.

Kontaktné údaje

Mgr. Igor DVORNICKÝ
Katedra financií
Národohospodárska fakulta
Ekonomická univerzita v Bratislave
Dolnozemska cesta 1
852 35, Bratislava
Slovenská republika
e-mail: igor.dvornicky@gmail.com